

Педагогічний діалог

Роль самоосвіти у фаховому зростанні педагога

Добрий день, шановні колеги! Я рада вас вітати на педагогічному діалозі «Роль самоосвіти у фаховому зростанні педагога». Щоб під час нашого заняття панувала лише позитивна емоційна атмосфера, пропоную виконати вправу «Метафора».

Вправа «Метафора». Кожному учаснику роздають початок речення, а він має закінчити його.

Давня мудрість говорить: «Хто стоїть на місці, той відстає». Здатність до самоосвіти незрівнянно важливіша за своїми результатами та впливом на людину, ніж сама освіта у навчальному закладі. «Учити самого себе» - девіз кожної особистості. Але найактуальнішим він стає для педагогів, бо внаслідок їхньої наближеності до молодого покоління здійснюється безпосередній вплив на розвиток особистості дитини. Особисто для мене професійна діяльність педагога асоціюється з крилами. Одне крило – це освіта фахова. Ніби і добре, але важко летіти з одним крилом. Тому для педагога ХХІ століття необхідно займатися і самоосвітою, щоб бути компетентним фахівцем.

Концепція нової реформи освіти і «Нової української школи» стверджує, що вже не достатньо бути на уроці та поза ним актором, режисером, діловодом, диригентом, дипломатом, психологом, новатором і компетентним фахівцем. Модель сучасного педагога передбачає готовність до застосування нових освітянських ідей, здатність постійно навчатися, бути у постійному творчому пошуку. Ці якості не видаються додатком до диплома про педагогічну освіту, а формуються у щоденній педагогічній.

Вправа «Асоціація». Учасники заняття на аркушах пишуть, що для них означає поняття «самоосвіта» і наклеюють на макет

Самоосвіта вчителя є основною формою підвищення педагогічної компетентності, яка складається з удосконалення знань та узагальнення педагогічного досвіду шляхом цілеспрямованої самоосвітньої роботи. Самоосвіта здійснюється індивідуально або колективно. Суто індивідуально її може виконувати високорозвинена особистість, діяльність якої продуктивна і творча.

Самоосвітню діяльність педагога можна розглядати як сукупність декількох «само-»:

- самооцінка - вміння оцінювати свої можливості;
- самооблік - вміння брати до уваги наявність своїх якостей;
- самовизначення - вміння вибрати своє місце в житті, суспільстві, усвідомлювати свої інтереси;
- самоорганізація - вміння знайти джерело пізнання й адекватні своїм можливостям форми самоосвіти, планувати, організовувати робоче місце та діяльність;
- самореалізація - реалізація особистістю своїх можливостей;
- самокритичність - вміння критично оцінювати перевагу та недоліки власної роботи;
- самоконтроль - здатність контролювати свою діяльність;
- саморозвиток - результат самоосвіти.

Шляхом досконалої організації самоосвітньої діяльності постійно удосконалюється професійна майстерність педагога і, як наслідок, формується авторитет педагога серед учнів, батьків, колег. Таким чином, творчо працюючий педагог сам собі створює особистий імідж.

Вправа. Створення індивідуальних освітніх маршрутів «Сходинок до вдосконалення».

Кожен учасник отримує аркуш зі «Сходінками до вдосконалення». Кожна сходинка - це крок до досконалості. Потрібно зобразити себе (у формі квітки) на тій сходинці, де кожен себе уявляє відповідно до своїх професійних досягнень. На нижніх сходинках потрібно означити словами вже досягнуте, а на верхніх - те, чого прагнете досягнути. Учасники презентують свої аркуші.

Як же раціонально спланувати самоосвітню діяльність, щоб мати дійсно ефективний результат? Проблема самоосвіти педагога в контексті його професійної самосвідомості має поступальний рух.

Самоосвітня діяльність педагога включає:

- науково – дослідницьку роботу з проблемою;
- вивчення наукової, методичної та навчальної літератури;

- участь у колективних і групових формах методичної роботи;
- вивчення досвіду своїх колег;
- теоретичну роботу і практичну апробацію особистих матеріалів.

Самоосвіта педагога не повинна зводитися до відновлення знань, якими він оволодів у вузі, йдеться про ознайомлення з новітніми педагогічними та психологічними дослідженнями, пошук нових напрямків у методиці та організації навчально-виховного процесу, розгляд на високому науковому рівні педагогічних проблем, що викликають утруднення в практичній роботі.

Велику цінність для формування вміння адекватної самооцінки представляє взаємовідвідування уроків і позаурочних заходів. Під впливом суджень колег педагог по-новому оцінює методи, прийоми, які використав на уроці, оцінює зміст уроку. Педагог конструє урок та предметний захід, проводить, аналізує його, підбиває підсумки. Тому серед багатьох факторів, що визначають успіх роботи педагога, головним є потреба й уміння аналізувати свою діяльність і діяльність своїх вихованців. Тільки аналіз і самоаналіз своєї педагогічної діяльності забезпечують творчий підхід до навчання, розумний розрахунок і високе мистецтво.

З появою в роботі педагога комп'ютера та Інтернету значно підвищуються можливості педагогічної самоосвіти. З'являються нові теми, цікаві завдання та способи їх розв'язання, нові способи самореалізації, що з'явилися у педагога через появу нових засобів самоосвіти:

- розробка електронних уроків, посібників тощо;
- розробка пакету тестового матеріалу в електронному вигляді;
- комплект дидактичного матеріалу з предмета: самоосвітні, практичні, контрольні роботи;
- розробка комплекту роздаткового матеріалу з предмета;
- створення термінологічного словника з предметної теми, розділу;
- розробка навчальних проектів;
- проект особистої методичної веб-сторінки;
- створення електронної бібліотеки творів художньої літератури згідно програм.

Інтенсивний розвиток інформаційних технологій змінює умови самоосвіти: педагог, який іноді не має належної літератури для професійного розвитку, наразі

має сучасний засіб отримання та переробки, творчого використання здобутої інформації. Інтернет з його можливостями значно розширює можливості самовдосконалення педагога. Інтернет з його можливостями спілкування по електронній пошті, участі в чатах, форумах, майстер-класах, тематичних відеоконференціях, вебінарах, семінарах сприяє віртуальному об'єднанню груп людей за інтересами. У мережі створюються професійні об'єднання і спільноти, які, професійно спілкуючись, мають можливості вдосконалити свої знання, використати їх на практиці, обговорити з колегами ті проблеми, які їх хвилюють тощо. Чисельними є Інтернет-ресурси для фахового розвитку викладчів і майстрів виробничого навчання. **Презентація методички.**

Значну допомогу вчителям в самоосвіті надає методична література. Такою літературою забезпечує видавництво «Основа», «Шкільний світ», «Ранок».

Кожному з нас, мабуть, цікаво, який рівень самоосвіти. Пропоную зараз виконати анкету **«Рівень власного розвитку»** і з'ясувати для себе рівень саморозвитку.

Закінчити сьогоднішню зустріч я хочу такою притчею.

Високо в темному небі, на одній величезній зоряній галявині жили - були зірки. Було їх дуже багато, і всі зірки були надзвичайно гарними. Вони світилися й іскрилися, а люди на землі щонаочі любовалися ними. Всі ці зірки були різних кольорів. Тут були червоні зірки, і тим, хто народжувався під їхнім світлом, вони дарували сміливість. Тут були сині зірки - вони дарували людям красу. Були на галявині й жовті зірки - вони обдаровували людей розумом, а ще на галявині були зелені зірки. І всі люди, хто народжувався під їхнім світлом зелених променів, ставали дуже добрими.

І от одного разу на зоряному небі щось спалахнуло! Всі зірки зібралися подивитися, що ж відбулося. А це на небі з'явилася ще одна маленька зірочка. Але була вона абсолютно... біла! Оглянулася зірочка навколо й навіть замружилася:

- Скільки прекрасних зірок навколо, - прошептала вона.

- А що ти даєш людям? - запитали її інші зірки.

У відповідь вона задумалася...

Я знаю, що серед всіх присутніх немає таких зірок, які були б безбарвними. Я бажаю вам «світитися» завжди й скрізь і особливо у професійній роботі!

Вправа «Зірка удачі». Викладач роздає кожному часнику зірку удачі і пропонує подарувати її своєму сусіду по колу, висловлюючи при цьому хороші побажання. Так кожен учасник отримує талісман удачі.

Отже, процес самоосвіти є оптимальним шляхом формування професійної компетентності педагогів за умови, що вона – не самоціль педагогів, а сходинка для досягнення вищого покликання вчителя - учити дитину. Тож можна зробити висновок, що самоосвіта педагога посідає особливе місце в системі формування його професійної компетентності. А завдання методичної служби училища полягає у подальшому стимулюванні мотивації самоосвіти педагогів і постійному оновленні знань, забезпеченні умов для розкриття педагогічного потенціалу педагогів, їхньої професійної компетентності.

Дайте відповідь на наступні питання, поставивши такі *бали*:

- 5 - якщо дане твердження повністю відповідає дійсності;
- 4 - скоріше відповідає, ніж ні;
- 3 - так, і ні;
- 2 - швидше не відповідає;
- 1 - не відповідає.

Питання:

- 1. Я прагну вивчити себе.
- 2. Я залишаю час для розвитку, як би не був зайнятий роботою і домашніми справами.
- 3. Перешкоди, які виникають, стимулюють мою активність.
- 4. Я шукаю зворотній зв'язок, так як це допомагає мені дізнатися й оцінити себе.
- 5. Я аналізую мою діяльність, виділяючи на це спеціальний час.
- 6. Я аналізую свої почуття і досвід.
- 7. Я багато читаю.
- 8. Я широко дискутую з потрібних мені питань.
- 9. Я вірю в свої можливості.
- 10. Я прагну бути більш відкритим (відкритою).
- 11. Я усвідомлюю той вплив, який чинять на мене люди навколо.
- 12. Я займаюся своїм професійним розвитком і маю позитивні результати.
- 13. Я отримую задоволення від освоєння нового.
- 14. Відповідальність, що зростає, не лякає мене.
- 15. Я позитивно поставився б (поставилася б) до мого кар'єрного росту.

Підрахуйте загальну суму балів:

- 15 - 35** - зупинився розвиток.
- 36 - 54** - відсутня сформована система саморозвитку, орієнтація на розвиток сильно залежить від умов.
- 55 - 75** - активний розвиток.

Вправа «Числа, які правлять світом»

Номер будинку і квартири, номер телефону і авто, номер паспорта і дата народження. Скільки чисел у нашому житті! Нумерологія - містика чисел - переконує, що ці цифри даються долею не випадково.

У кожного є своє число, дане йому при народженні. Запишіть свою дату народження. Наприклад, 25.07.1976. знайдіть суму всіх цифр. Додаємо доти, поки не буде число з однією цифрою. А тепер послухайте, що значить ваше число.

1- у багатьох релігіях світу це - символ божественної сили. Його носії-яскраво виражені лідери. Вони цілеспрямовані і прагнуть до влади. Для досягнення мети такі люди розраховують тільки на себе і не сприймають натиску з боку. Вони впевнені в унікальності і часто досягають успіху.

2- цим людям притаманні романтизм і фантазія. Вони мають філософські нахили, вміють добре пристосовуватися до різних обставин. Легко поступаються в дрібницях, але від головної мети не відступають, тому дуже часто успішні в бізнесі. Двоїстість особистості робить їх непостійними. Але «двієчники» - ласкаві і не люблять лишатися на самоті.

3- саме своєю триєдністю сильна «Свята Трійця». Трійка - символ динамічності особистості. Люди з числом «3» - артистичні, мають нахили до творчості. Вони щедрі. Але повсякденності вони не переносять, потребують різноманітності.

4- люди з цією цифрою надійні. Вони друзів не зраджують. Понад усе в житті цінять надійність, стабільність. У почуттях і вчинках вони, як правило, простодушні, через це вибирати для спілкування «трієчників» їм не рекомендують - «четвірочник» швидко засумує. Але для тих, хто шукає партнера серйозного і надовго - то це те, що вам треба.

5- у п'ятірці криється сильна, але суперечлива енергетика. Якщо п'ятиконечна зірка дивиться вершиною вгору – це енергія позитивна, якщо вершиною вниз - навпаки. Кожний носій «5» робить для себе цей вибір. Ці люди люблять волю і експерименти, прекрасні працівники.

6 - шестиконечна зірка в давнину вважалась символом гармонії. Пізніше до шістки почали ставитися як до символу переходу, незавершеності. Люди з символом «6» вміють узагальнювати, підкорювати собі інших. Мета їхнього життя - постійність. Їхня вимогливість до інших - підвищена. Вони розумні, але їх легко вивести з рівноваги.

7 - це - щаслива цифра. Людям з цифрою «7» притаманно більше удачі ніж іншим. Вони «везучі». Якщо у вашому житті це не так, то ви відійшли від цього шляху. Намагайтесь зрозуміти, що ви зробили не так. Люди з цією цифрою - потайні, мають сильний незалежний характер і сильні до нестандартних вчинків. Але в душі емоційні, тому з ними не доведеться сумувати.

8 - символ влади. Покладена на бік вісімка стає символом безпомічності. Носії цифри «8» мають сильну волю. Такі люди рішучі і завжди йдуть до кінця. Вони завжди вірні в усьому.

9 - символ космосу. Такі люди вкрай сентиментальні, їх легко образити, вони вміють переживати біль. Носії «9» - ідеальні виконавці будь-яких робіт, готові працювати цілу добу без відпочинку. Таким людям потрібна похвала, ласка, підтримка.

Я ніби птах, тому що...

Я можу бути вітерцем, тому що...

Я ніби мураха, коли...

Я – чудова квітка...

Я ніби ліхтарик...

Я – музика...

Я можу бути сонечком...

Я – ключик...

Я – скриня...

Я ніби літера...

Я почуваюся скелею...

Я – вогонь...